

UKREPI V ZELENJADNICAH PO NEURJU S TOČO

Neurje s točo, ki je v Pomurju 19.5.2025 padala med dežjem, je poškodovalo tudi nekaj zelenjadnic, ki jih pridelujemo na prostem. Povzročena škoda na zelenjadnicah zaenkrat ni velika in obsežna.

Ko so zelenjadnice poškodovane po toči predlagamo sledeče ukrepe:

Poškodovane posevke najprej poškropimo s **pripravki na podlagi aminokislin ali alg**. Ker so po toči poškodovane rastline veliko bolj občutljive za pojave bolezni, jih je treba primerno zaščititi. Po toči se pogosto pojavijo nekatera obolenja, ki jih povzročajo glive in bakterije.

Do intenzivnejšega pojava bakterijskih obolenj pri zelenjadnicah ponavadi pride ravno po poškodbah po toči. Intenzivno se npr. bakterije po toči in obilnejših padavinah širijo v posevkih fižola, nasadih paprike in tudi v kapusnicah. Bakterije lahko seveda okužijo tudi druge zelenjadnice. Za varstvo **pred širjenjem bakterioz priporočamo uporabo fungicidov na podlagi bakra**, v zelenjadnicah, kjer nimamo registriranih pripravkov na podlagi bakra v te namene, pa priporočamo uporabo foliarnih gnojil z bakrom, kot so npr.: labicuper, cuprovin in drugi.

V vlažnih, mokrih in zmerno toplih dneh lahko zelenjadnice in krompir okužijo **glive plesnivke**, ki povzročajo npr.: krompirjevo, solatno, čebulno plesen idr.

Tudi pri varstvu poškodovanih zelenjadnic pred boleznimi, ki jih povzročajo omenjene **glive plesnivke** je mogoča uporaba bakrenih pripravkov. Bakreni pripravki imajo pri uporabi po toči prednosti in tudi nekaj pomanjkljivosti. Med prednostmi velja omeniti to, da preventivno delujejo proti številnim glivam plesnivkam, dokaj dobro pa tudi omejujejo širjenje bakterijskih obolenj. Negativna lastnost bakrenih pripravkov je v tem, da ti zadržujejo oz. upočasnijo rast rastlin. Pridelovalci, ki jim je toča poškodovala posevke oz. nasade pa si seveda želijo čim hitrejšo regeneracijo in nadaljevanje rasti vrtnin.

Fungicidov na podlagi bakra in foliarnih hranil z bakrom ne smemo mešati, oz. uporabljati istočasno s pripravki na podlagi alg ali aminokislin. Uporabimo jih lahko šele dva do tri dni po uporabi alg in aminokislin.

Na poškodovani prezimni čebuli opazimo intenzivnejše pojave čebulne plesni, zato priporočamo uporabo registriranih fungicidov proti čebulni plesni, ki jih lahko večino kombiniramo s pripravki na podlagi aminokislin ali alg (z izjemo bakrenih pripravkov). Pred mešanjem preverimo, če se fungicidi lahko mešajo s pripravki na podlagi aminokislin in alg. Na prezimni čebuli opazimo tudi pojave rjave pegavosti listja, ki jo povzročajo glive iz rodu *Stemphylium*, zato priporočamo v teh primerih tudi uporabo pripravkov, ki imajo delovanje proti omenjenim glivam. Tudi na spomladi sejanih posevkih čebule se že pojavlja čebulna plesen v manjšem obsegu. Zato je potrebno redno pregledovati posevke čebule in ob pojavu prvih znamenj bolezni ukrepati s fungicidi. Z obvladovanjem čebulne plesni bomo v precejšnji meri zmanjšali nevarnost za pojav rjave pegavosti listja, ker se glive iz rodu *Stemphylium* pogosto razvijejo na tkivih propadlih od plesni.

Pred izvajanjem tehnoloških ukrepov na njivah je potrebno počakati, da se zemlja dovolj osuši in je potem omogočen prehod z mehanizacijo, ki sicer lahko naredi še dodatno škodo, ki jo naredimo z gaženjem tal.

Pripravila: Breda Vičar

